

ELŐSZÓ

Talán soha nem volt ennyire nehéz dolga a kulturális szektorban dolgozóknak, mint napjaink globalizált és digitalizált világában. A felgyorsult migráció, a médiatér átalakulása, a megváltozott fogyasztói szokások és az ezek nyomán kialakuló új társadalmi egyenlőtlenségek, a tudásszerkezet és az értékrend szintjén egyaránt jelentős mozgásokat és átalakulásokat eredményeznek, melyek egyszerre és együttesen hatnak mindazokra a folyamatokra, melyeket a kulturális szektorban dolgozóknak figyelemmel kell kísérnie, új kihívások elé állítva a kultúra elméletével foglalkozó kutatókat, a kultúra menedzsereit és a különböző kulturális területen közkapcsolati munkát végzőket egyaránt.

Mindez szükségessé tette nemcsak a kultúra társadalmi szerepének, de a kulturális szektorban dolgozók feladatainak és a feladatok elvégzéséhez szükséges tudások tartalmának és szerkezetének újragondolását is. Mindezt azért, mert „hozzá kell segítenünk a kulturális szereplőt ahhoz, hogy a lokális kulturális értékeket szélesebb kontextusban is el tudja helyezni, hogy képes legyen kilépni a hasonló lokális értékek piacára” (Ferencz 2014: 6).

Tekinthető-e értékek halmazának a kultúra? És ha igen, akkor kinek a feladata ezeknek az értékeknek az összegyűjtése, megőrzése és fogyasztásra való felkínálása? Ki méltó és ki hivatott arra, hogy eldöntse, hogy a javak szakadatlan áramlásában épp mi számít értéknek, mi az, amire most és mi az, amire az eljövendő korokban lesz szükség? Milyen szintű és milyen típusú tudásokra van szükség, hogy a kultúra megannyi területével és formájával foglalkozó szakemberek magabiztosan, szakmai és erkölcsi szempontból egyaránt kifogástalanul és hatékonyan végezhesék munkájukat?

Ezek, és megannyi ehhez hasonló kérdés és problémafelvetés említhető, mely e jelen kötet létrejötténél ott munkált.

Céлом az volt, hogy olyan tudásanyagot bocsájtssak a kommunikáció és közkapcsolatok szakon tanuló diákok rendelkezésére, mely a kultúra elméletével és a kulturális kínálat gyakorlati kérdéseivel kapcsolatos helyzetekben egyaránt segít eligazodni. Alapvetően úgy gondolom, hogy a kulturális szektorban dolgozó közkapcsolati szakember képtelen hatékony munkát végezni anélkül, hogy ismerné azokat az elméleti problémákat és felvetéseket, melyek meghatározóak a kultúra kortárs felhasználási területeit és formáit illetően. A kultúrával kapcsolatos sokféle viszonyulási mód és felhasználási forma kényszerként hat az általa képviselt intézményekben zajló munkára, a kultúra őrzésére, bemutatására és fogyasztására egyaránt, és ezeknek a kényszereknek a leküzdése csak alapos és átfogó kultúraelméleti ismeretek birtokában lehetséges. Ezért igyekeztem úgy összeállítani az egyes fejezeteket, hogy azok érintsék a kultúra természetével, a kultúrához és hagyományhoz való viszonyulás történeti alakulásával, a kortárs viszonyulást meghatározó örökség mibenlétével, illetve az örökséggel foglalkozó intézmé-

nyek (például a múzeum, az archívum, vagy a helytörténet) működésével kapcsolatos kérdéseket egyaránt.

A kötet az elmúlt hat évnek az erdélyi kultúrakutatással, kultúrahasznával és kultúraközvetítéssel kapcsolatos oktatói és kutatói eredményeit és tapasztalatait tartalmazza és mint ilyen magán hordozza a „korszak” lenyomatát, az általános kérdésfelvetés mellett tartalmazza a keletkezés időszakában a kulturális értékek megőrzésére és bemutatására irányuló programokkal és intézményekkel kapcsolatban éppen releváns kontextusok bemutatását és az épp aktuális problémafelvetéseket egyaránt.

Sáromberke, 2022. április 15.

